

ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

TRANSFORMATION OF THE BANKING SECTOR OF THE NATIONAL ECONOMY IN CONDITIONS OF MODERN QUESTIONS

УДК 316:351.863

Руцишин Н.М.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансово-економічної
безпеки та банківського бізнесу
Львівський торговельно-економічний
університет

Мединська Т.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
кредиту та страхування
Львівський торговельно-економічний
університет

Лихна С.П.

студент
Львівський торговельно-економічний
університет

У статті досліджено трансформаційні процеси, що відбуваються у банківському секторі національної економіки та їх вплив на динаміку основних показників функціонування банків в умовах сучасних викликів. Проведено аналіз і оцінку сучасного стану банківського сектору України за 2013-2017 рр., досліджено динаміку зміни кількості банків. З наведеної структури власності активів банків очевидно, що основним чинником зміни суми активів банків за досліджуваний період стала динаміка курсу національної валюти, а також виведення частини банків з ринку, відтік клієнтів та їх коштів. Проаналізовано склад та структуру кредитного та депозитного портфелів банків, складу доходів і витрат банків України за досліджуваний період. Окреслено, що перевищення витрат над доходами призвело до збитковості банківської системи, що, в свою чергу, привело до негативних показників рентабельності активів та капіталу вітчизняних банків. Наведено напрями розвитку банківського сектору України в умовах трансформаційних змін національної економіки.

Ключові слова: банківський сектор, банківська система, НБУ, активи банків, кредити банків, депозитний портфель банків.

В статье исследованы трансформационные процессы, происходящие в банковском

секторе национальной экономики и их влияние на динамику основных показателей функционирования банков в условиях современных вызовов. Проведен анализ и оценка современного состояния банковской сектора Украины за 2013-2017 гг., исследована динамика изменения количества банков. Из приведенной структуры собственности активов банков, очевидно, что основным фактором изменения суммы активов банков за исследуемый период стала динамика курса национальной валюты, а также вывод части банков с рынка, отток клиентов и их средств. Проанализирован состав и структуру кредитного и депозитного портфелей банков, состав доходов и расходов банков Украины за исследуемый период. Определены, что превышение расходов над доходами привело к убыточности банковской системы, что, в свою очередь, привело к негативным показателям рентабельности активов и капитала отечественных банков. Приведены направления развития банковского сектора Украины в условиях трансформационных изменений национальной экономики.

Ключевые слова: банковский сектор, банковская система, НБУ, активы банков, кредиты банков, депозитный портфель банков.

The article deals with the transformational processes taking place in the banking sector of the national economy and their influence on the dynamics of the main indicators of the functioning of banks in the context of modern challenges. The Banking Recovery Reform Program proposed by the National Bank of Ukraine has led to a significant reduction in the number of banks and to radical changes in the functioning of the most important systemic banks. Political and military instability, significant inflation and general economic destabilization negatively affected the banking sector and performance indicators of banks operating in Ukraine. The banking sector of the national economy should be considered as a component of the banking system of the country in the form of a set of commercial banks that, within the functions, carry out the accumulation and distribution of financial resources in view of the market situation of banking services, increase of investment and innovation activity, management of current liquidity of clients; minimizing transactional costs of enterprises of the real sector of the economy, cross-sectoral capital flows, increasing the welfare of the population in order to profit, increasing the market capitalization of these banks and satisfying the demand for banking products, operations and services. The analysis and estimation of the current state of the banking sector of Ukraine was conducted, namely: the dynamics of changes in the number of banks, ownership structure of banks' assets, composition and structure of banks' loan and deposit portfolios, composition of incomes and expenditures of banks of Ukraine for 2013-2017 was investigated. It was determined that the excess of expenses over revenues led to the loss of the banking system, which, in turn, led to negative indicators of the profitability of assets and capital of domestic banks. The role of the National Bank of Ukraine in stabilizing and regulating the banking system of Ukraine is highlighted. The directions of development of the banking sector of Ukraine in the conditions of the transformational changes of the national economy are presented.

Key words: banking sector, banking system, NBU, bank assets, bank loans, deposit portfolio of banks.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день банківський сектор України перебуває у складному становищі. Програма реформ оздоровлення банківської системи, запропонована Національним банком України, призвела до суттєвого зменшення кількості банків та до радикальних змін у функціонуванні найбільш важливих системних банків. Політична та військова нестабільність, значна інфляція та загальна економічна дестабілізація негативно вплинули на банківський сектор та показники діяльності банків, що працюють на території України. Також важливим фактором, що характеризує сучасний стан банківської системи, є активне втручання НБУ у функціонування банківської системи. Враховуючи кризові тенденції на світових фінансо-

вих ринках актуальності набуває питання формування надійної та ефективної банківської системи як в теоретичному, так і в практичному плані.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні банківський сектор України переживає складні часи, що насамперед зумовлені світовою фінансовою кризою і, як наслідок, проблемністю діяльності вітчизняних банків. Питання регулювання банківської діяльності, функціонування та розвитку банківської системи країни, досліджували та привертати увагу у своїх наукових працях такі вітчизняні науковці, як О. Барановський, І. Боднарюк, Р. Вовченко, Р. Гриценко, О. Дзюблюк, К. Івченко, В. Коваленко, С. Кропельницька, С. Кузнецова, С. Ніценко, Н. Різник та інші. Проте, в нинішніх умовах на

функціонування банківської системи впливає ряд ризиків та загроз, що спричиняє потребу в глибшому дослідженні трансформаційних процесів, які відбуваються у банківському секторі національної економіки в умовах сучасних викликів.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження трансформаційних процесів, що відбуваються у банківському секторі національної економіки та їх вплив на динаміку основних показників функціонування банків в умовах сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банківська система України протягом останніх двох років перебуває в стані активної структурної трансформації: кількість банків зменшується, підвищуються вимоги до прозорості діяльності банків та капіталу банку. Зниження кількості учасників ринку та посилення нерівності між ними призводять до підвищення концентрації, яка, з одного боку, сприяє зростанню ефективності та потужності банківського ринку, а з іншого – може зумовити формування олігополії чи монополії на ринку [1, с. 82].

Водночас, не можливо однозначно оцінити політику «оздоровлення» банківської системи, яку проводить її головний регулятор (НБУ). З одного боку, ліквідація неплатоспроможних банків та банків, які порушували українське законодавство, повинно позитивно вплинути на прозорість банківської системи. З іншого боку, надмірне зменшення учасників банківського сектору може призвести до погіршення конкурентного середовища та умов надання банківських продуктів.

Трансформаційні процеси в глобальному фінансовому просторі визначають базовий тренд розвитку світового банківського ринку і вектор макроекономічних перетворень у національних господарських комплексах, що зумовлює необхідність нового інституціонального вирішення еволюційних проблем економічного розвитку [2].

Банківський сектором національної економіки варто розглядати як складову банківської системи країни у вигляді сукупності комерційних банків, що в межах функцій здійснюють акумуляцію і розподіл фінансових ресурсів з огляду на кон'юнктуру ринку банківських послуг, підвищення інвестиційної та інноваційної активності, управління поточною ліквідністю клієнтів; мінімізації трансакційних витрат підприємств реального сектору економіки, міжгалузевому перепливу капіталу, підвищення добробуту населення з метою отримання прибутку, підвищення ринкової капіталізації цих банків і задоволення попиту на банківські продукти, операції і послуги [3, с. 20].

Станом на 01 січня 2018 року ліцензію Національного банку України мали 82 банківські установи (в т.ч. 39 банків з іноземним капіталом). З початку 2017 року кількість функціонуючих банківських установ скоротилася на 14. Загалом, станом на 01.01.2018 р., з початку 2014 року вна-

слідок погіршення платоспроможності до 87 банківських установ було запроваджено тимчасову адміністрацію. В двох установах тимчасова адміністрація продовжує працювати [4].

ПАТ «Платинум Банк», ПАТ «Банк Народний капітал», були виведені з ринку через непрозорість структури власності. Рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Фінбанк», АТ «Фортуна-банк», ПАТ «Діамантбанк», ПАТ «АКБ «Новий», ПАТ «КБ «Гефест», ПАТ «Банк Богуслав» було прийняте через те, що заходи щодо докапіталізації були недостатніми для забезпечення позитивного значення регулятивного капіталу. ПАТ «Вектор Банк» був виведений з ринку, у зв'язку з погіршенням фінансових показників, а також через недостатність коштів й неспроможністю своєчасно та в повному обсязі виконувати законні вимоги кредиторів. Постановою Правління НБУ від 16 червня 2017 року №56 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України», НБУ визначив процедуру спрощеної капіталізації банку та порядок припинення банківської діяльності без ліквідації юридичної особи. Банки, які не можуть виконати вимоги НБУ щодо капіталізації, отримали можливість залишити банківський ринок без навантаження на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. З початку 2017 року за такою процедурою 4 банки припинили діяльність без ліквідації юридичної особи: ПАТ «Алекс-Банк», ПАТ «КБ «Фінансовий партнер», ПАТ «Кредит Оптима Банк» та ПАТ «Промислово-фінансовий банк». Окрім того, 2 банка виконали злиття – ПАТ «АКБ «Індустріалбанк» став правонаступником ПАТ «АБ "Експрес-Банк"». Це перші банки в Україні, які провели таку реорганізацію за спрощеною процедурою. НБУ звітував про ідентифікацію фактичних контролерів кожного банку, до окремих банків було застосовано заходи впливу в порядку, передбаченому законодавством України. Тривають юридичні процедури завершення перевірки або вжиття заходів для усунення порушень вимог щодо прозорості структури власності.

Детальна інформація про динаміку зміни кількості банків України відображена на рис. 1.

Внаслідок значних обсягів докапіталізації державних банків протягом року в структурі власності банківської системи України відбувались перегрупування. Станом на 01 січня 2018 року структура власності активів банківської системи України була представлена наступним чином: банки з приватним українським капіталом складають близько 13%, банки іноземних банківських груп – 32%, державні банки – 55%.

Проаналізуємо нижче структуру власності активів банків України за досліджуваний період на рис. 2.

За підсумками 2017 року чисті активи банківської системи України збільшились. Їх обсяг станом на 01.01.2018 р. відповідав 1,336 млрд. грн. проти 1,256 млрд. грн. на початок року (+6,4%).

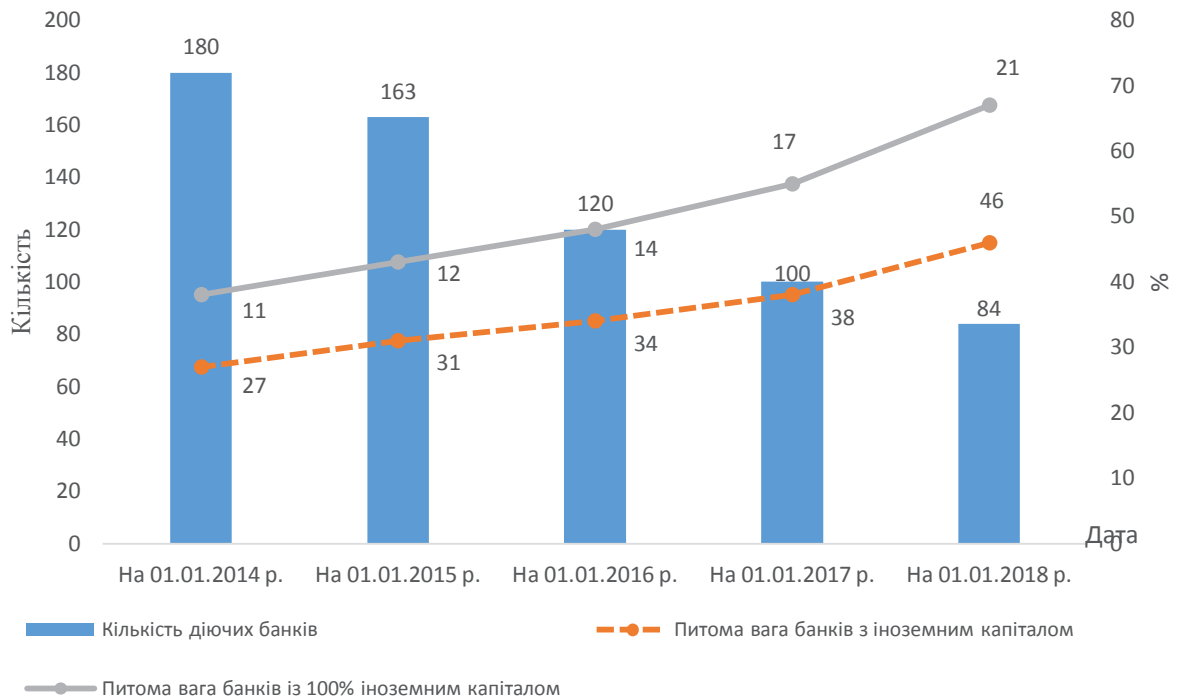

Рис. 1. Динаміка структури кількості банків в Україні за 2013-2017 рр.

Джерело: складено авторами на підставі [5]

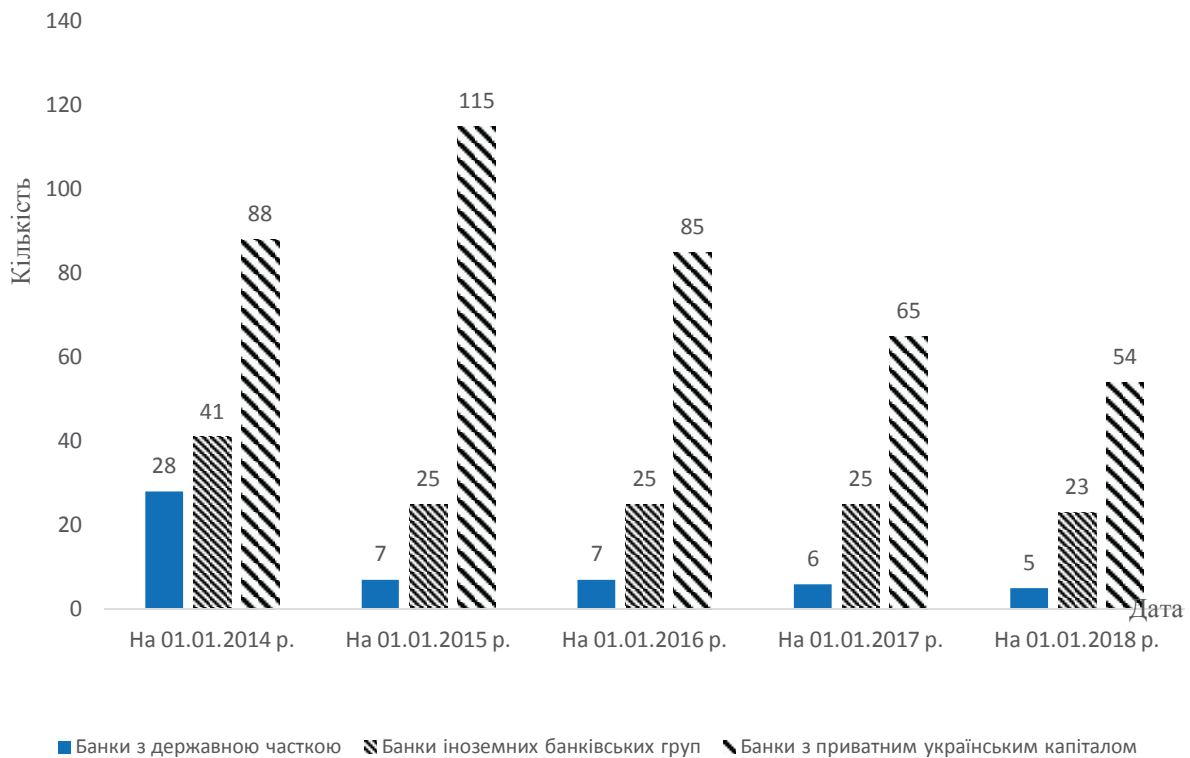

Рис. 2. Динаміка структури власності активів банків України за 2013-2017 рр.

Джерело: складено авторами на підставі [5]

Ключовими чинниками коливання обсягу активів банківської системи в досліджуваному періоді виступали: динаміка курсу національної валюти, нарощення вкладень в ОВДП, збільшення обсягу

кредитного портфелю банків, а також виведення частини комерційних банків з ринку. Суттєвий вплив курсових коливань на сукупний обсяг активів пояснюється тим, що станом на 01.01.2018 р. частка

валютних активів банківської системи України від-повідає 37,9% (41,3% станом на 01.01.2017 р.).

Основним чинником зміни суми активів банків за досліджуваний період стала динаміка курсу національної валюти, а також виведення частини банків з ринку, відтоком клієнтів та їх коштів. Частка проблемних активів залишається досить високою. До основних причин наявності проблемної заборгованості можна віднести: недостатній нагляд з боку регулятора за діяльністю банків, наслідки економічної кризи останніх років, низька якість кредитного портфелю банків. Приріст кількості непрацюючих кредитів також пов'язане із запровадженням нових підходів щодо оцінки розміру кредитного ризику.

Достатня за обсягом та належним чином збалансована ресурсна база банків є важливою передумовою їхньої прибутковості, підтримки достатньої ліквідності та довіри з боку учасників ринку. Зміцнення ресурсної бази сприяє підвищенню можливостей банків у задоволенні поточних та інвестиційних потреб суб'єктів господарювання у додаткових фінансових ресурсах. Разом з тим, у сучасних умовах фінансової кризи в Україні помітно загострились проблеми формування та використання ресурсів банків. Необхідність прискорення розвитку виробництва та обмеженість фондового ринку спричинили попит на банківські кредити, що, в свою чергу, вимагає нарощування банківських ресурсів [6, с. 264-265].

Уповодж останніх п'яти років видані кредити банками України зменшилися у абсолютному розмірі із 911 402 млн. грн. у 2013р. до 561 328 млн. грн. у 2017 р., тобто на 350 074 млн. грн. Розглядаючи видані кредити залежно від типу позичальників, то можемо стверджувати, що за даний період кредити надані фізичним особам скоротилися на 75 710 млн. грн., поряд з тим зменшилися обсяги виданих кредитів юридичним особам – на 229 512 млн. грн. Порівнюючи кредити видані за два останні роки, то кредити юридичним і фізичним особам перебували майже на однаковому рівні.

Кредитна активність банківських установ протягом 2017 року зросла. Згідно з даними НБУ, станом на 01.01.2018 р. середня відсоткова ставка за кредитами в національній валюті відповідала 16,7% (17,7% станом на 01.01.2017 р.). Для кредитів в іноземній валюті показник відповідав 6,4% (8,2% станом на 01.01.2017 р.). Зменшенню середньої відсоткової ставки по кредитах сприяло пом'якшення Національним банком монетарної політики у квітні-вересні 2017 року.

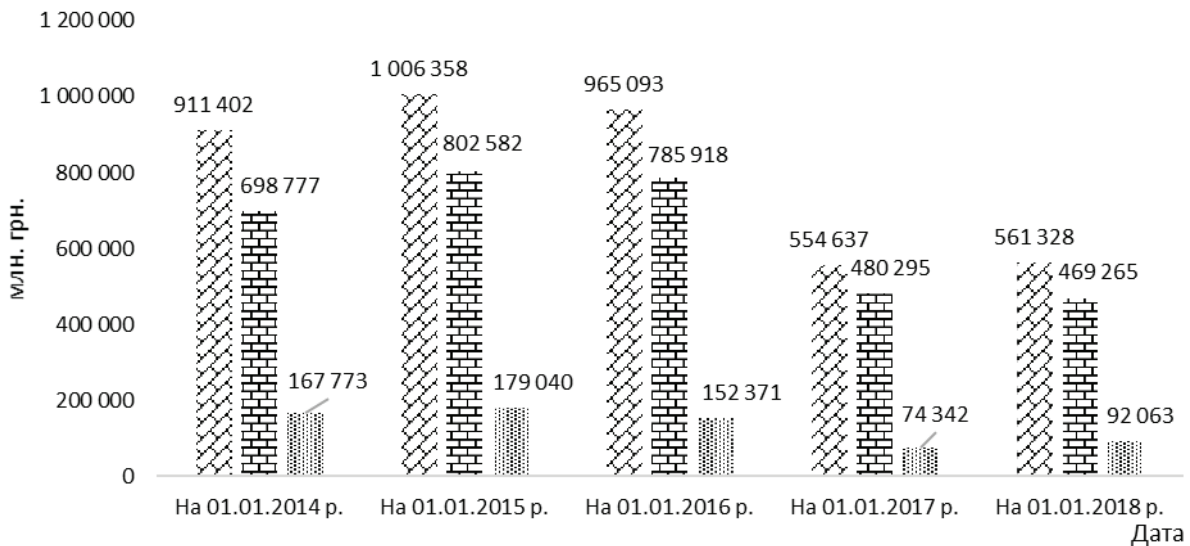
Протягом 2017 року обсяг клієнтського кредитного портфелю збільшився на 3,7% (36,87 млрд. грн.) та станом на 01.01.2018 р. склав 1042,80 млрд. грн. (див. рис. 2.1). Безпосередньо протягом IV кв. 2017 року обсяг клієнтського кредитного портфелю збільшився на 4,4% внаслідок відносного зростання вартості

валютних кредитів. Корпоративний клієнтський кредитний портфель за підсумком 2017 р. представлений в основному коротко- та середньостроковими кредитами переважно в гривні (54%) (за цільовим спрямуванням – інші кредити (в т.ч. кредити в поточну діяльність)). За результатами 2017 р. середнє значення відсоткової ставки за кредитами, наданими суб'єктам господарювання, складало 14,9% в національній валюті та 6,4% в іноземній валюті (14,6% та 6,4% відповідно на початку 2017 року). Роздрібний клієнтський кредитний портфель протягом 2017 року зріс на 6,6% та склав 174,18 млн. грн. Значний вплив на динаміку показника мала тенденція до зниження вартості кредитного ресурсу (з початку року середня ставка за кредитами домогосподарств в національній валюті скоротилася з 30,5% до 27,0% на 01.01.2018 р.). Основною складовою роздрібною клієнтського кредитного портфелю є споживчі кредити, переважно в національній валюті (в т.ч. «кешові» кредити). Обсяг іпотечних кредитів, наданих фізичним особам, станом на 01.01.2018 р. відповідав 22,16% роздрібною кредитного портфелю. В цілому, невисокі темпи розвитку іпотечного кредитування обумовлені доволі низькими темпами відновлення будівельної галузі, обмеженістю та високою вартістю довгострокового ресурсу, а також невисоким платоспроможним попитом населення на довгострокове кредитування.

Упродовж 2017 року НБУ 4 рази змінював облікову ставку. Зниження облікової ставки НБУ супроводжувалося також поступовим зниженням вартості кредитного ресурсу на внутрішньому ринку. Як наслідок, спостерігалася тенденція до поступового відродження кредитування. З кінця 2017 року, НБУ взяв курс на підвищення облікової ставки й проведення більш жорсткої монетарної політики. Підвищення облікової ставки сприяє збільшенню привабливості національної валюти для банків. Близько 55,6% клієнтського портфелю в регіональному розрізі розміщено в північному регіоні країни (Київська обл. та Київ, а також Житомирська, Сумська та Чернігівська області)

Отже, кредитна активність банківських установ залишається низькою, що обумовлено обмеженням колом надійних позичальників, високим рівнем невизначеності щодо подальшого економічного розвитку та високою вартістю кредитного ресурсу. За період аналізу спостерігається зниження кредитної активності у 2015 р. Динаміку виданих кредитів комерційними банками України відображено на рис. 3.

Як видно з рис. 3, спостерігається тенденція до збільшення частки ОВДП в портфелі цінних паперів, станом на 01.01.2018 вони складають 84,7% (76,8% на 01.01.2017 р.). В IV кварталі 2017 року розпочався процес запровадження нового стандарту фінансової звітності (МСФЗ 9), яким передбачено новий підхід до визначення знецінення фінансових інструментів. Також, згідно з МСФЗ 9 змінюються підходи до нарахування процентних доходів.

⌘ Кредити надані ⌘ Кредити, що надані суб'єктам господарювання ⌘ Кредити, надані фізичним особам

Рис. 3. Динаміка виданих кредитів комерційними банками України за 2013-2017 рр., млн. грн.

Джерело: складено авторами на підставі [5]

На діючі кредити їх нараховують на валову вартість активу за ефективною ставкою відсотка протягом всього періоду існування кредиту. На знецінені активи процентні доходи нараховують на чисту вартість після вирахування резервів.

За підсумком 2017 р. портфель цінних паперів банківської системи України збільшився на 28,14% і станом на 01.01.2018 р. відповідав 425,79 млрд. грн. Обсяг ОВДП у власності банків протягом 2017 р. збільшився на 41,23% до 360,8 млрд. грн.

Незважаючи на визнання неплатоспроможними ряду банківських установ, їх вплив на загальний обсяг зобов'язань був незначним, оскільки депозитний портфель цих установ був дуже малим. За строковим характером в клієнтському портфелі переважають короткострокові депозитні вклади строком до одного року. Слід зауважити, що в 2017 році депозитний ринок почав демонструвати ознаки відновлення, обсяг залучених депозитів в цьому році вперше за останні декілька років показує зростання.

З початку 2017 року встановилася тенденція до зростання обсягу як строкових вкладів так і вкладів на вимогу. Станом на 01.01.2018 р. дорівнює 47% сукупного портфелю коштів клієнтів (43% на початок 2017 року). Слід зауважити, що частка коштів, залучених на строк 1-2 роки, поступово зростає, проте загальний їх вклад у сукупний показник є незначним. Частка довгострокових депозитів (20,2% на початок 2017 року) в загальному обсязі зобов'язань банків. Частка коштів, залучених в іноземній валюті, в сукупному клієнтському портфелі залишається значною (49,0% на початок року, та 45,7% за підсумками 2017 року). Водночас зауважимо, що зміна частки валютних депозитів протягом року відбува-

ється внаслідок сезонних коливань курсу валютної пари UAH/USD. Депозитний портфель характеризується переважанням частки Північного регіону, переважно завдяки м. Київ, через який проходить значна частина фінансових потоків країни.

Слід зазначити, що депозитна діяльність банків залежить від обраної концепції формування та реалізації депозитної політики, її суть необхідно розглядати як у широкому, так і у вузькому значеннях. У широкому – депозитну політику банків характеризують як стратегію і тактику банків при його діяльності щодо залучення ресурсів із метою повернення, а також при організації та управлінні депозитним процесом. Під депозитною політикою у вузькому значенні розуміють стратегію і тактику банків в частині організації депозитного процесу з метою забезпечення їх ліквідності [7, с. 835]. У процесі реалізації депозитної політики формується депозитний портфель, який є вагомим джерелом формування фінансових ресурсів банків.

Депозитний портфель банків України формується з депозитів як юридичних так і фізичних осіб, строкових і на вимогу та ін. За досліджуваний період обсяг депозитів фізичних осіб перевищував суму депозитів юридичних осіб, що дає підстави стверджувати про віднову довіри населення до банківських установ. Динаміка складу депозитів банків України за 2013-2017 рр. в розрізі видів наведена на рис. 4.

Як бачимо з рис. 4, найбільшу суму в обсязі депозитів займають строкові кошти фізичних осіб та кошти юридичних осіб на вимогу. Найменший обсяг банківських депозитів був у 2016 рр., проте до 2018 він поступово збільшувався. На дане

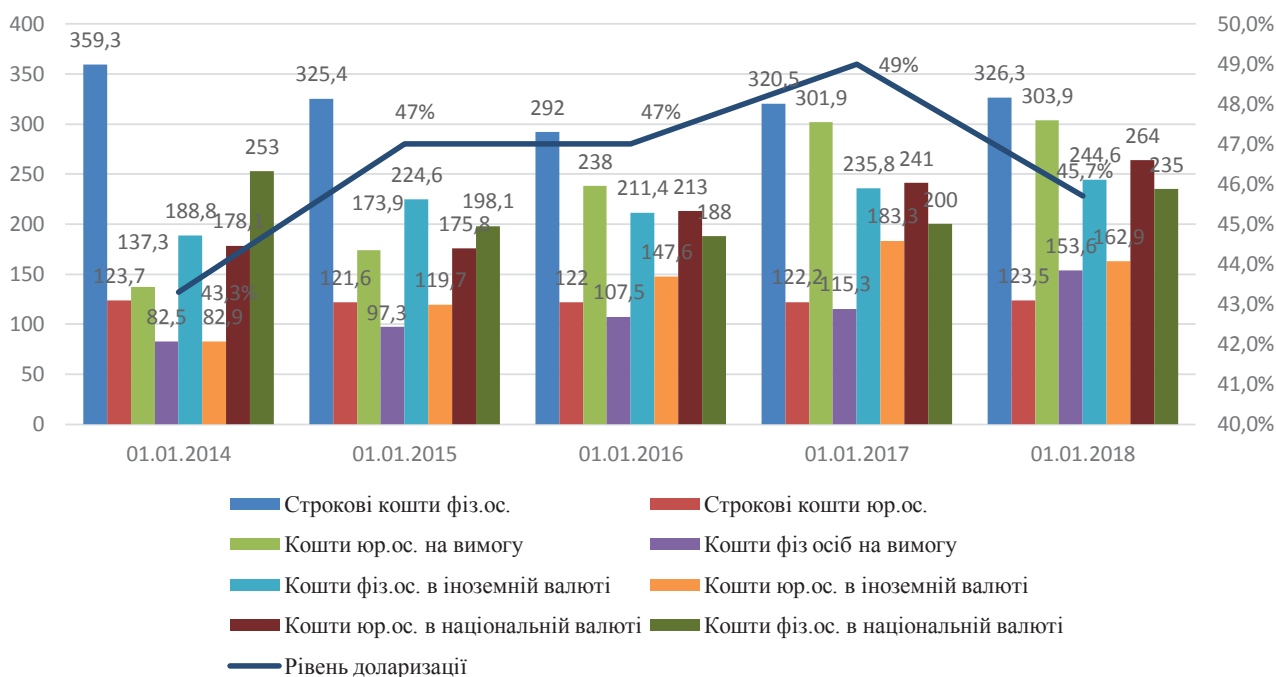

Рис. 4. Динаміка складу депозитів банків України за 2013-2017 рр. в розрізі видів (млрд. грн.) та рівня доларизації (%)

Джерело: складено авторами на підставі [4; 5]

зростання депозитів вплинули зміни в економічній та політичній ситуації в країні. За досліджуваній період обсяг депозитів фізичних осіб в іноземній валюті перевищив суму депозитів юридичних осіб в іноземній валюті, на що вплинув рівень доларизації в країні, який за 2013-2017 рр. зріс з 43,3 % на 01.01.2014 р. до 45,7 % на 01.01.2018 р. До 2017 року рівень доларизації підвищувався – це пояснюється тим, що курс долара на 01.01.2016 р. становив 24,04 грн. за дол., а вже на 01.01.2017 р. він зріс до 27,19 грн. за дол. Дана ситуація підбиває довіру населення до національної валюти і долар заміщує гривню у вкладах та розрахунках. Поряд з тим, з 01.01.2017 р. до 01.01.2018 р. рівень доларизації впав на 2 %, але депозити в іноземній валюті у фізичних осіб збільшилися. Це пояснюється тим, що курс долара коливається, але на одному рівні, тобто стає стабільним у відношенні до гривні і клієнти продовжують залишати свої кошти в іноземній валюті, проте на рівень доларизації це не впливає, адже гривня стабілізується.

За підсумком 2017 року доходи банків України, у порівнянні з результатом минулого року, зменшилися на 6,53% і становили 178,23 млрд. грн. Водночас, скоротилися витрати на 42,1% – до 202,59 млрд. грн. Фінансовий результат діяльності БСУ за підсумком 2017 року був негативним та становив -24,36 млрд. грн. (-159,39 млрд. грн. за підсумком 2016 року). Збільшення доходів протягом 2017 року пов'язане в першу чергу зі зменшенням відрахувань в резерви, обсяг яких скоротився на 149,6 млрд. грн., та станом на 01.01.2018 р. відпо-

відав 48,7 млрд. грн., а також зростанням чистого процентного й чистого комісійного доходу.

Динаміку доходів і витрат банків України відображено на рис. 5. Перевищення витрат над доходами призвело до збитковості банківської системи, що, в свою чергу, привело до негативних показників рентабельності активів та капіталу.

Із рис. 5 видно, що витрати комерційних банків особливо зросли за останні 2014-2016 рр. маємо від'ємний результат діяльності банківських установ. Серед найбільш прибуткових за підсумком 2017 року були банки з іноземним капіталом Райффайзен Банк Аваль, Укрсиббанк та Креді Агріколь Банк. На топ-3 найбільш прибуткових банків за підсумком 2017 року припадало 44,2 % загального обсягу прибутку, отриманого банківської системи України.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, виходячи з проведеного дослідження, можна зробити висновки, що сучасний стан банківської системи відіграє найважливішу роль у забезпеченні руху грошових потоків, а різка зміна ринкової кон'юнктури ставить під загрозу не лише прибутковість діяльності банків, але й взагалі їх функціонування.

Основними причинами неефективності чи припинення діяльності банків є їх неспроможність нейтралізувати ризики, погашати свої зобов'язання, що зумовлено недостатністю ресурсної бази.

З одного боку, трансформаційні процеси сприяють широкому використанню раніше недоступних можливостей для національного банківського сектору, а з іншого – ця парадигма неминуче вимагає значної урегульованості внутрішньої фінансової політики.

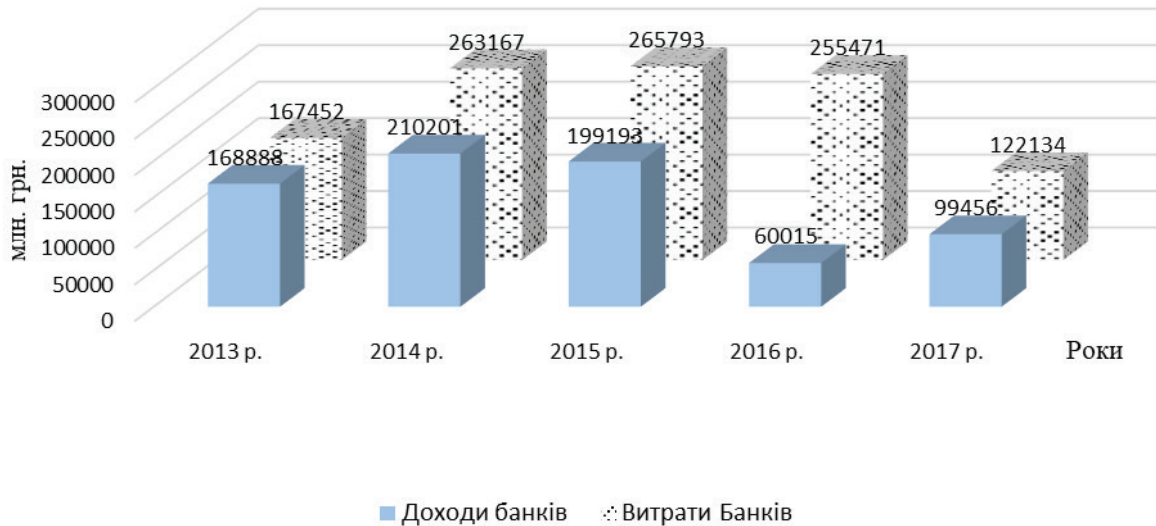

Рис. 5. Динаміка доходів і витрат банків України за 2013-2017 рр.

Джерело: складено авторами на підставі [5]

Банківському сектору національної економіки як сукупності комерційних банків притаманний системний ризик, який зумовлює втрату економічної вартості активів чи довіри до них, що негативно впливатиме на реальний сектор економіки.

У напрямі розвитку банківського сектору України необхідно: розбудувати фінансово потужну, прибуткову і стабільну банківську систему, яка ефективно виконує свою основну функцію – оптимальний перерозподіл капіталу в економіці для кредитування реального сектору, фінансового забезпечення досягнення макроекономічних пріоритетів; забезпечити вільний доступ всіх банків до рефінансування НБУ; підвищити довіру між банками і клієнтами, поповнити клієнтську базу фінансово потужними платоспроможними клієнтами та налагодити стабільну роботу на конкурентному банківському ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мединська Т.В., Боднарюк І.Л., Кропельницька С.О. Банківська система України: територіальна структура та виклики сьогодення. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Вип. 13. Т. 2. 2017. С. 80-89.
2. Барановський О.І. Сутність трансформаційних процесів у фінансовому секторі національної економіки. URL: http://dSPACE.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/722/1/baranovskyi_substance_of_transformational.pdf.
3. Вовченко Р.С. Фінансова безпека банківського сектору економіки України: дис. на здобуття наукового ступеня канд. ек. наук: 08.00.08. Київ, 2016. 212 с.
4. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства РЮРИК. URL: <http://rurik.com.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

6. Руцишин Н.М. Фінансові ресурси банків та особливості їх формування в сучасних умовах. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту*. Вип. 30. 2014. С. 263-279.

7. Коваленко В.В. Депозитна діяльність банків України: реалії та розвиток на майбутнє. *Глобальні та національні проблеми економіки*. № 4. 2015. С. 834-837.

REFERENCES:

1. Medynska T.V., Bodnaryuk I.L. and Kropel'nyts'ka S.O. (2017) Bankivs'ka systema Ukrayiny: terytorial'na struktura ta vyklyky s'ohodennya. [Banking system of Ukraine: territorial structure and challenges of the present.]. Ivanofrankivs'k: VasyI Stefanyk PNU, pp. 80-89. (in Ukrainian).
2. Baranovs'kyi O.I. Sutnist' transformatsiynykh protsesiv u finansovomu sektori natsional'noyi ekonomiky [The essence of transformational processes in the financial sector of the national economy]. Available at: http://dSPACE.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/722/1/baranovskyi_substance_of_transformational.pdf. (in Ukrainian).
3. Vovchenko R.S. (2016) Finansova bezpeka bankivs'koho sektoru ekonomiky Ukrayiny [Financial security of the banking sector of the economy of Ukraine] (PhD Thesis), State University "University of Banking".
4. Natsionalne reytnyhove ahenstvo RYURIK. Available at: <http://rurik.com.ua>.
5. Natsionalnyi bank Ukrainy. Available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index> (in Ukrainian).
6. Rushchysyn N.M. (2014) Finansovi resursy bankiv ta osoblyvosti yikh formuvannya v suchasnykh umovakh [Financial resources of banks and peculiarities of their formation in modern conditions]. Kyiv: DETUT, pp. 263-279. (in Ukrainian).
7. Kovalenko V.V. (2015) Depozytna diyal'nist' bankiv Ukrayiny: realiyi ta rozvytok na maybutnye [Deposit activity of Ukrainian banks: realities and future development]. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, pp. 834-837. (in Ukrainian).

Rushchyshyn Nadiya

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Financial and
Economic Security and Banking Business
Lviv University of Trade and Economics

Medynska Tetyana

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance, Credit and Insurance
Lviv University of Trade and Economics

Lyhna Solomiya

Student
Lviv University of Trade and Economics

TRANSFORMATION OF THE BANKING SECTOR OF THE NATIONAL ECONOMY IN CONDITIONS OF MODERN QUESTIONS

The purpose of the article. In the current situation, the banking sector of Ukraine is in a difficult position. The purpose of the article is to study the transformational processes taking place in the banking sector of the national economy and their impact on the dynamics of the main indicators of the functioning of banks in the context of modern challenges.

Methodology. For solving the tasks, the following research methods were used: analysis, synthesis; comparative and statistical, generalization and grouping (in carrying out an analysis and assessment of the current state and trends of the banking sector of Ukraine).

Results. The transformational processes taking place in the banking sector of the national economy and their influence on the dynamics of the main indicators of the functioning of banks in the context of modern challenges are researched. The Banking Recovery Reform Program proposed by the National Bank of Ukraine has led to a significant reduction in the number of banks and to radical changes in the functioning of the most important systemic banks. Political and military instability, significant inflation and general economic destabilization negatively affected the banking sector and performance indicators of banks operating in Ukraine. The analysis and assessment of the current state of the banking sector in Ukraine, the dynamics of changes in the number of banks, ownership structure of banks' assets, composition and structure of banks' loan and deposit portfolios, composition of incomes and expenditures of banks of Ukraine for 2013-2017 were investigated. It was found that excess of expenses on income led to the profitableness of the banking system, which, in turn, led to negative indicators of the profitability of assets and capital of domestic banks. The directions of development of the banking sector of Ukraine in the conditions of transformational changes of the national economy are proposed.

Practical implications. The obtained results of the analysis of the research are aimed at solving problems related to the activity of banks, which makes it possible in practice to evaluate the impact of transformation processes on the results of the banking system of Ukraine as a whole. The results of the study can be used at the legislative level in determining the further directions of development of the banking sector in Ukraine.

Value/originality. In our work, investigating the current state of the banking system, it has been found that it plays the most important role in ensuring the flow of cash flows, and a sharp change in market conditions threatens not only the profitability of banks, but also their functioning in general. Issues of studying troubled banks and their role in ensuring the security and reliability of the banking sector in Ukraine determine the prospects for further development of the research.